

9. Steventon A. Effect of a telephonic alert system (Healthy outlook) for patients with chronic obstructive pulmonary disease: a cohort study with matched controls [Електронний ресурс] /A. Steventon, M. Bardsley, N. Mays // J. Public Health (Oxf.). - 2014. - Режим доступу: [http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=Effect+of+a+telephonic+alert+system+\(Healthy+outlook\)+for+patients+with+chronic+obstructive+pulmonary+disease%3A+a+cohort+study+with+matched+controls](http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=Effect+of+a+telephonic+alert+system+(Healthy+outlook)+for+patients+with+chronic+obstructive+pulmonary+disease%3A+a+cohort+study+with+matched+controls).
10. Self-management education and regular practitioner review for adults with asthma / P.G. Gibson, H. Powell, J. Coughlan [et al.] //Cochrane Database Syst. Rev. - 2003. - Vol. 1. - P. CD001117.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ

Бойко М.Г., Цапенко Ю.П., Куліш М.В., Філатова О.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Автори статті вважають, що підвищення ефективності навчального процесу потребує застосування інноваційних технологій і методів у процесі засвоєння знань, практичних навичок та діагностичних і терапевтичних умінь майбутніми лікарями. Автори описують ефективність використання інтерактивної технології «навчання в дискусії» на практичному занятті з фтизіатрії.

Ключові слова: інноваційні методи навчання, якість навчання.

Передумовою успішного засвоєння інформації, опанування студентами практичних навичок і засвоєння необхідних умінь є наявність мотивації в студента до навчання, а завдання викладача полягає в підтриманні зацікавленості цієї мотивації в процесі навчання. Мотивований студент активніше бере участь у навчанні, шукає додаткові шляхи досягнення мети [1; 3].

Для успішного оволодіння дисципліною, крім мотивації студента, потрібно застосовувати ефективні методи навчання. Високий рівень знань у студентів формується не тільки при вивченні теоретичної частини, а й на вмінні застосовувати засвоєні знання в різних клінічних ситуаціях. Як показує досвід, вдалими є інтерактивні методи навчання: групова дискусія, мозкова атака, рольові ігри й ін.

Слово «інтерактив», як пояснюють О. Пометун і Л. Пироженко, прийшло до нас з англійської від слова «inter» – взаємний і «астіо» – дія. Таким чином, інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу. Інтерактивне навчання – це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [2; 6; 8; 11; 12; 13].

Особливість інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес здійснюється за умови постійної, активної взаємодії всіх його учасників. Аналізуючи свої дії та дії партнерів, учасники навчального процесу змінюють власну модель поведінки, усвідомленіше засвоюють знання й уміння, тому інтерактивні методи навчання можна вважати не лише засобом покращення якості навчання, а й засобом посилення виховних впливів. Інтерактивні технології навчання О. Пометун, Л. Пироженко поділили на чотири групи: парне навчання (робота студента з викладачем чи однолітком один на один), фронтальне навчання, навчання в грі, навчання в дискусії [4; 5].

Метою нашого дослідження було вивчення ефективності використання інтерактивної технології «навчання в дискусії» на практичному занятті з фтизіатрії зі студентами 4 курсу медичного факультету.

Технології навчання в дискусії - це важливий засіб пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання, оскільки дискусія – широке публічне обговорення спірного питання. Використання технології «в дискусії» в процесі навчання студентів 4 курсу медичного факультету з теми «Профілактика туберкульозу» дало можливість сформулювати деякі головні організаційно-педагогічні аспекти:

- проведення дискусії слід починати з висування конкретного дискусійного питання;
- не висувати питання на кшталт: хто правий, а хто помиляється в тому чи іншому питанні;
- у центрі уваги має бути ймовірний перебіг дискусії;
- усі вислови студентів мають стосуватися обговорюваної теми;
- викладач має виправляти помилки і неточності, яких припускалися студенти, та спонукати їх робити те саме;
- усі твердження студентів мають супроводжуватися аргументацією, обґрунтуванням, для чого викладач має задавати запитання на зразок: "Які факти свідчать на користь твоєї думки?"; "Як ти міркував, щоб дійти такого висновку?";
- дискусія має вирішуватися як консенсусом (прийняттям узгодженого рішення), так і збереженням наявних розбіжностей між її учасниками.

За допомогою аналізу результатів проведеного спостереження було встановлено, що використання інтерактивного методу навчання «в дискусії» під час практичного заняття сприятливо вплинуло на підвищення рівня засвоєних знань серед студентів контрольної групи (75-80%) порівняно з даними основної групи (50-60%).

На нашу думку, професійне самоусвідомлення – це розуміння себе, власних дій, норм, моделей поведінки згідно з ідеалом і вимогами майбутньої професійної діяльності лікаря, а також оцінка себе як фахівця (задоволення або незадоволеність результатами своєї професійної роботи). Унаслідок застосування інтерактивних технологій розвиваються й ускладнюються психічні процеси – сприймання, пам'ять, увага, уява тощо; забезпечується формування таких інтелектуальних умінь як аналіз, уміння порівнювати, виділяти головне, а на основі цього – критично мислити і приймати відповідальні рішення. Студент навчається робити свідомий вибір серед широкого спектра альтернатив і брати на себе відповідальність приймати самостійні рішення. Усі вищевказані позитивні результати застосування інтерактивних технологій відповідають загальним завданням, які

ставляться новою сучасною вищою освітою в Україні в цілому та в медицині зокрема [7; 9; 10].

Отже, застосування інтерактивних методів навчання надає можливість молодому фахівцю стати конкурентоспроможною особистістю в умовах сучасної освіти, яка орієнтується на високу якість результатів праці. Дискусія сприяє розвитку клінічного мислення, дає можливість визначити власну позицію, формує навички відстоювання особистої думки, поглиблює знання з певної проблеми.

Список використаної літератури

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. — М., 1989.
2. Вербицкий А. Активные методы обучения в высшей школе: контекстный подход/ А. Вербицкий. - М., 1989.-127 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / [М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук, В.В.Грубіно]; за ред. В.Г.Кременя.-Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.-384 с.
4. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб.; авт.- уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.П.Н., 2002. - 136 с.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб.; авт. – уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002.-135с.
6. Кларін М.В. Педагогічна технологія в навчальному процесі/ М.В. Кларін. -М., 1989.
7. Комар О.А.Модернізація сучасного навчально-виховного процесу/ О.А.Комар // 36. наук. праць. –Ч. II.-К.:Мінімум,2005.- С.159-166.
8. Комар О.А. Нове покоління обирає інтерактивні технології навчання/ О.А. Комар // Підготовка педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах у контексті процесів глобалізації: матеріали Всеукр. наук.- метод.конф., м.Умань,17-18 листоп. 2005 р./ Ред. кол. Н.С.Побірченко (гол.ред.) та ін.-К.: Міленіум,2005.-212 с.
9. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи)/ В.Г. Кремень. – К.: Грамота, 2003. – 216 с.
10. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання: метод. посіб. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А.П.Н., 2003.- 72 с.
11. 12.Педагогічні технології у неперервній професійній освіті; за ред. Сисоєвої С.О. - К.,2001.
12. 13.Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І.Пометун, Л.В. Пироженко.– К.: А.С.К., 2004. – 192 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Бублій Т.Д., Дубова Л.І.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Цілеспрямовано організована самостійна робота студентів дозволяє створити необхідні умови для формування сумлінного ставлення до навчального процесу, виховання почуття обов'язку і відповідальності, працездатності та ініціативності, наполегливості та дисциплінованості, а також до творчого початку та інших етичних норм, необхідних для відного виконання професійної діяльності.

Ключові слова: самостійна робота, навчальний процес, студенти.

Вступ. Визначальною характеристикою для розуміння навчальної діяльності студентів є самостійність. Розуміння проблеми самостійності студентів у навчальному процесі - це основа відповідального ставлення до професійної підготовки майбутніх фахівців. Реформування вищої освіти зумовило зростання інтересу до пошуку ефективних педагогічних умов для формування самостійності студентів, здатних якісно засвоювати зміст навчального матеріалу, свідомо планувати саморозвиток інтелектуальних, моральних і фізичних здібностей [1].

Упровадження кредитно-модульної системи навчання робить самостійну роботу студента організованішою, оскільки кожне заняття проводиться як мікромодуль, і кожен студент перебуває під систематичним контролем викладача. Результати поточного і модульного контролю дають викладачеві можливість вчасно вжити оперативні виховні та дидактичні заходи, які підвищують якість навчання студентів, націлюють їх на подальшу самостійну роботу, виховують самостійність у засвоєнні нових знань [2; 3].

Потужним потенціалом для розвитку самостійності студентів в умовах кредитно-модульної системи стають семінари, наукові конференції, диспути, ділові ігри (брейн-ринг) і т.ін., які проводяться на кафедрі як під час практичних занять, так і поза ними. Участь студентів у них є реальною можливістю не тільки здобути нові знання та навички, збагатити досвід, а й визначити рівень компетентності в тих чи інших питаннях, висловити власне бачення й утвердитися у власній самодостатності.

Слід зазначити, що самостійність студента особливо важлива за цієї системи навчання. Ми визначаємо самостійність студентів, ґрунтуючись на принципі комунікативності [1; 4].

Комунікативність - необхідна умова успішної й активної роботи викладача з педагогічною інформацією. Реалізація цієї системи вимагає дотримання таких дидактичних умов:

- спільна навчальна діяльність викладача і студента при встановленні між ними стосунків співробітництва;
- інтеграція аудиторної та позааудиторної діяльності;
- об'єднання зовнішнього і внутрішнього контролю, який забезпечує інтенсивність і оперативність зворотного зв'язку;
- пошук діяльнісно-комунікативних форм побудови навчальних занять, визначення можливостей зіткнення навчальної діяльності студентів із їхньою позанавчальною сферою життєдіяльності [4].

Крім того, в ролі однієї з умов розвитку самостійності виділена гуманістична орієнтація навчання. Гуманізація – ключовий елемент нового педагогічного мислення, основою якого є розвиток особистості. Це істотно змінює